

Západočeská univerzita v Plzni
Ústav umění a designu

Bakalářská práce

2013

Barbora Macková

Západočeská univerzita v Plzni

Ústav umění a designu

Bakalářská práce

ILUSTROVANÁ DĚTSKÁ KNIHA

O RACKOVI A KOČCE, KTERÁ HO NAUČILA LÉTAT

Barbora Macková

Plzeň 2013

Západočeská univerzita v Plzni

Ústav umění a designu

Oddělení výtvarného umění

Studijní program Výtvarná umění

Studijní obor Mediální a didaktická ilustrace

Bakalářská práce

ILUSTROVANÁ DĚTSKÁ KNIHA

O RACKOVI A KOČCE, KTERÁ HO NAUČILA LÉTAT

Barbora Macková

Vedoucí práce: M.A. Barbara Šalamounová
Oddělení výtvarného umění
Ústav umění a designu Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2013

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedeníh pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2013

.....
podpis autora

Ráda bych poděkovala své vedoucí práce M.A. Barbaře Šalamounové za odborný dohled, veškeré připomínky a kritické poznámky, za čas mně věnovaný, ale také za neutuchající ochotu a slova povzbuzení v situacích, které si je nepřímo žádaly.

Dále bych ráda poděkovala Janu Pelcovi za konzultace týkající se typografie a stejně tak Mgr. Petrovi Sichingerovi, bez jehož pomoci bych se jen stěží dokázala vypořádat s pro mě zcela novou technikou knihtisku.

OBSAH:

1	MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE	1
2	TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY	3
3	CÍL PRÁCE.....	5
4	PROCES PŘÍPRAVY.....	6
5	PROCES TVORBY	8
6	TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA	10
7	POPIS DÍLA.....	12
8	PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR.....	18
9	SILNÉ STRÁNKY.....	19
10	SLABÉ STRÁNKY	20
11	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	21
12	RESUMÉ	23
13	SEZNAM PŘÍLOH.....	25

1 MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE

S přihlédnutím k poměrně krátké době, po kterou se v oboru pohybuji, není mé dílo v kontextu specializace Mediální a didaktická ilustrace příliš obsáhlé. Jen matně si vybavuji svoje první setkání s ilustrací (pokud nepočítám své dětské autorské knížečky) na Výtvarné škole Václava Hollara, kdy jsme v prvním ročníku měli vytvořit kresbu, která svou tematikou bude navazovat na námi vybrané literární dílo. Pamatuji si, že jsem tehdy vytvořila ponurou tužkovou kresbu (dívku sedící na silnici, osvětlenou pouze světly automobilu) ilustrující Kunderovu Nesmrtelnost. Na konci stejného ročníku jsme během závěrečných klauzur dostali podobné zadání (tentokrát jsem zvolila jako předlohu Hrabalova Něžného barbara. Myslím, že už tehdy jsem si tyto úkoly užívala více než jiné, ale tak jako tak se nedá mluvit o skutečném procesu ilustrování.

První opravdové setkání s ilustrací jako takovou přišlo až v druhém ročníku zde, na Ústavu umění a designu, kdy jsme měli ilustrovat dětskou knihu dle vlastního výběru. Nebylo lehké se pro nějakou rozhodnout – a také proto jsem při výběru tématu své bakalářské práce nezvolila ilustraci k dětské knize automaticky. Absolvovala jsem totiž tehdy zdlouhavý selektivní proces, na jehož konci zůstal Strašpytýlek od Františka Nepila. Zvolila jsem naprosto jiný přístup k ilustracím než Karel Franta, a totiž popisnou tužkovou kresbu. Snad právě proto, aby to byl zcela odlišný druh ilustrací než Frantův. Tato zkušenost byla jedním z důvodů, proč jsem si pro bakalářskou práci vybrala knihu mně neznámou, stejně tak jako její ilustrace. Chtěla jsem být zcela „nestranná“, volit si a hledat svůj styl ilustrování a nebýt zatěžována potřebou odlišit se od původní tvorby.

Další práce, která s ilustrací úzce souvisí a kterou jsem měla možnost si v druhém ročníku vyzkoušet, bylo komiksové pojednání o životě vědce úzce spojeného s Plzní. Vybrala jsem si Josefa Škodu, profesora a lékaře, který mě svým životním příběhem a svou osobností zaujal. Chtěla jsem se o něm sama dozvědět více a svým dílkem ho přiblížit „širší veřejnosti“. V obecném povědomí je především jeho synovec Emil, a přitom se Josef na jeho úspěchu podílel také, přinejmenším po finanční stránce. Shánění materiálů pro komiksové zpracování života Josefa Škody nebylo vůbec snadné. Jen díky profesorovi Šedovi se mi dostala do rukou útlá knížečka, sepsaná ještě ve staročeštině na Škodovu počest. Jednalo se o mé vůbec první setkání s tvorbou komiksu. Jako techniku jsem zvolila tužkovou kresbu doplněnou jemným lavírováním tuší.

2 TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY

Ilustrace dětské knihy, jak už jsem se zmínila výše, pro mě nebyla automatickou volbou. Zaujala mě řada témat v rámci komiksu, jehož tvorbu jsem si ve čtvrtém semestru vyzkoušela na vlastní kůži. Zkušenost to byla rozhodně cenná, ovšem vzhledem k mému ne příliš rozvinutému vztahu ke komiksu jsem tuto alternativu brzy zavrhla. Zvažovala jsem rovněž možnost vytvoření autorské knihy, ovšem po zhodnocení svých literárních schopností v souvislosti se svým očekáváním jsem se rozhodla pro již napsaný text.

Pak už následovala volba příběhu. Dětská kniha mě lákala. Prošla jsem domácí knihovnu, pátrala v paměti po příbězích, které mě oslovily a inspirovaly. A v této fázi výběru jsem se ocitla před problémem. Veškeré mé oblíbené dětské knihy jsou ilustrované převážně renomovanými ilustrátory. Ať už to jsou knihy Zuzanka objevuje svět a Míša Kulička s krásnými Trnkovými ilustracemi nebo třeba Devatero pohádek s nedostižnou jednoduchostí Čapkových ilustrací. Řekla jsem si, že se s tím jistě dokáži poprat po svém, ovšem problémem je, že tyto ilustrace jsou hluboko zakořeněny v mé mysli. K těmto knihám mám tedy vztah nejen díky vypravěčskému talentu autorů, ale v neposlední řadě také díky umu daných ilustrátorů. Mé oblíbené knihy už prostě ilustrované byly. A já tyto ilustrace přijala jako neodmyslitelnou součást příběhu. Bylo tedy nutné hledat jinde. Po několika návštěvách knihoven a četných rozpravách s blízkými jsem se rozhodla prozkoumat i jiné pohádkové vody, než jen ty české. Zavítala jsem tedy do Instituto Cervantes, do sekce česky psané literatury. Byla to sekce poměrně dost omezená a část věnovaná dětské literatuře čítala pouze takový

počet knih, které se vešly do jedné police. Ovšem našla jsem tam titul, který mě zaujal na první pohled. Tenoučká kniha s názvem *O rackovi a kočce, která ho naučila létat* od chilského spisovatele, režiséra, novináře a politika Luise Sepulvedy, s jehož literární tvorbou jsem byla obeznámena jen velmi zběžně. Věděla jsem, že se zabývá převážně psaním románů, a snad i proto mě tento pohádkový titul zaujal. Vypůjčila jsem si ho, přečetla a něčím si mě získal. I přes jistou příležitostnou nakaširovanou moudrost textu, kterou obvykle nevyhledávám, jsem mu propadla.

3 CÍL PRÁCE

Cílem mé práce bylo vytvoření „opravdové“ knihy. Kniha je pro mě vážený objekt, celistvý. Ne pouze desky a následně text s příležitostnými ilustracemi. Tudíž jsem jí také jako celek pojala. Snažila jsem se věnovat dostatek pozornosti jak obalu knihy, předsádkám a typografické úpravě, která pro mě znamenala zvláště velkou výzvu, tak samotným ilustracím. Představy o ilustracích se průběžně měnily, s tím také i pojetí celé knihy, ale mým hlavním záměrem bylo vytvořit knihu fungující. Více než cokoliv jiného jednoduchou a přehlednou, s ilustracemi, které by, jak doufám, mohly oslovit menší, ale i odrostlejší čtenáře.

4 PROCES PŘÍPRAVY

Po přečtení knihy a jejím ofocení jsem si nejprve odřezala a smazala ilustrace, které kniha obsahovala (viz původní ilustrace v popisu díla). Byl to pro mě důležitý počáteční krok, nechtěla jsem se těmito ilustracemi nechat ovlivňovat. Už při četbě jsem začala skicovat vlastní návrhy.

Poté následovalo přepisování textu, protože rozpoznávání textu pomocí speciálního programu je nespolehlivé a dodatečné kontrolování a opravování chyb mě zdržovalo v důsledku více než pouhé přepisování. Nyní přišla na řadu tvorba makety a volba formátu. Zvolila jsem formát 210 mm na 265 mm. Chtěla jsem, aby kniha nebyla příliš malá, vzhledem k tomu, že je určena spíše dětem, a také ilustrace by v menším formátu tolik nevynikly. Výsledný rozměr je tedy na šířku stejný a na výšku kratší, než formát A4.

Skici k textu vznikaly průběžně, při prvním seznamování s příběhem, během přepisování, jak přicházely nápady. Když jsem je všechny následně probírala, začala jsem přemýšlet o tom, kam přesně by bylo nejvhodnější ilustrace umístit. Byl to zdlouhavý výběr, obtížné rozhodování mezi touhou zachytit jisté výjevy z příběhu a jejich následným možným umístěním v knize. Jelikož je kniha bohatě členěná na velké množství kapitol a samotný text nepřilíš rozsáhlý, bylo rozhodování o to složitější. Mým záměrem bylo, aby ilustrace co nejvíce seděly k obsahu textu a aby neprozrazovaly budoucí děj. Takové kroky se zdají běžné a samozřejmé, ale když jsem se ocitla před jejich realizací, najednou nebyly tak jednoduché, jak se zpočátku jevily.

Nyní přišla na řadu volba techniky. Skicovala jsem tužkou, která je mi blízká a mám s ní nejvíce zkušeností, ovšem k danému tématu knihy se mi nezdála vhodná. Vyzkoušela jsem si i malbu kombinovanou s vyškrabáváním světlých míst. Tato technika se mi zalíbila, ovšem po konzultaci s paní Šalamounovou jsme se shodly, že má nedostatečná zkušenost s takovou technikou ilustracím ubírá na přesvědčivosti. Začala jsem tedy pracovat s tuší a akvarelem a zároveň jsem si vyzkoušela pár perokreseb vybarvit pastelkou. Nakonec jsem se přiklonila k tuši a akvarelu - kombinovala jsem perokresbu s užitím štětce a následně některé ilustrace kolorovala.

5 PROCES TVORBY

Po konečném rozhodnutí jsem vybranou technikou, tedy tuší za použití perka a štětce, tvořila postupné verze ilustrací. Ty jsem po konzultacích s vedoucí práce postupně upravovala do finální podoby. Štětcová malba tuší mi umožnila materiálové rozlišení, kterého bych perkem jen stěží dosáhla. Ke každé ilustraci jsem přistupovala poměrně individuálně, takže se použití štětcové malby a perkové kresby místy tak výrazně nepropojují. Právě tato místa jsou výsledkem impulzivnější, pocitové práce s tuší.

Během tvorby ilustrací jsem souběžně řešila také obálku knihy. Nepřála jsem si, aby byla příliš popisná, a chtěla jsem vyzkoušet trošku jiný přístup k práci s ní. Prozatím jsem měla možnost setkat se v praxi pouze s jednoduchou vazbou V1 ve spojení s kresbou, a tak pro mne vazba V8 byla výzvou. Možností, jak pracovat nejen s jednotnou plochou. Rozhodla jsem se chopit příležitosti a propojit obálku knihy s papírovým přebalem. Vystalo mi na mysl několik řešení a já se rozhodla je zrealizovat všechny, chtěla jsem vidět, jak by ve finále na knize fungovaly. Jako první řešení jsem se vyzkoušela, jak by vypadal papírový přebal s jemnou kresbou mořské scenérie. Po delším uvažování jsem se rozhodla pro grafickou techniku hlubotisk. Do kovové destičky jsem zasahovala smirkovým papírem, grafickou jehlou a světlá místa jsem zakryla lakem. Po zkušebních tiscích a konzultaci s panem Janem Kocmanem jsem se rozhodla pro nanesení další vrstvy laku, která vytvořila příjemný malířský efekt. Na hřbet jsem chtěla vysadit titul, ale dala jsem na radu pana Sichingera, který mi nedoporučil dodatečně tisknout knihtiskem na již potištěný papír. Vzhledem k mému plánu – proříznout do papírového přebalu obrys letícího

racka, který by odhaloval vyražený titul na obálce – jsem se smířila s tím, že hřbet zůstane nepopsaný. Čtenář nebude muset titul tak jako tak náročně dohledávat. Chtěla jsem ale, aby na jedné verzi papírového přebalu byl titul knihy vysazený. Při dokupování akvarelových papírů jsem narazila na jeden sympatický modrý, který texturou připomíná plátno. Bylo rozhodnuto. Zdálo se mi, že tato jednolitá barevná plocha bude dobře korespondovat s bílým plátnem na obálce a vzhledem k rozhodnutí užít fyzicky tento papír, sazba na hřbetu musela být vysázena knihtiskem. Protože v této fázi práce ještě nebylo možné říci, jak tlustý bude hřbet knihy, byla jsem nucena nařezat tento papír na archy s poměrně velkou rezervou. Následovala sazba titulu a rozměřování. Jelikož to bylo v podstatě mé první setkání s knihtiskem, neobešlo se bez jistých nesnází vycházejících z nedostatečné zkušenosti, ale nakonec jsem po dokončení příprav titul úspěšně vytiskla.

Vyzkoušela jsem i další varianty, které knihtisk nabízí. Rozhodla jsem využít ho také na doplňkové práce s knihou spojené. Na titulní stranu kalendáře jsem použila sloku básně, která je v textu citována. K ní jsem po vysázení ještě symbolicky vyryla racka do lina a tímto motivem jsem potiskla tašky a nakonec také volné grafické listy.

Protože jsem v kalendáři nechtěla opakovat ilustrace z knihy, vytvořila jsem do něj nové kresby velikosti B3. Na titulní stranu, jak jsem již zmínila výše, jsem použila citát z knihy a také jsem se rozhodla zachovat zde princip průřezu.

6 TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA

Po dokončení práce na originálních kresbách jsem je nascanovala a poté upravila v Adobe Photoshopu. Pro tisk jsem si vybrala ofsetový papír gramáže 120, bílé barvy. Proces jeho výběru byl pro mě vlastně také novinkou, jelikož jsem do této doby nemusela zvažovat taková kritéria, jako je například opacita papíru a gramáž. Je jistě důležité vybrat dostatečně neprůsvitný papír, ale stejně tak důležité je i zvážit, jak vysoká gramáž papíru je do knihy už nevhodná. Zároveň jsem musela rozhodnout, jaká barva a jaký typ papíru se k příběhu nejvíce hodí. Zavrhl jsem papír křídový, který se mi zdá vhodnější spíše do publikace typu brožury nebo katalogu. Nehlazený papír je podle mého názoru v knize na omak daleko příjemnější. Nehlazené papíry jsou ale samozřejmě z podstaty více průhledné. Myslím tedy, že ve výsledku byla volba tohoto ofsetového papíru poměrně zdařilá.

Následně bylo nutné sjednotit barvu papíru, na který jsem ilustrace vytvořila, a papíru, na který jsem chtěla tisknout. Tento proces, jak se při tisku ukázalo, nedopadl zcela podle mého přání, pravděpodobně vinou špatně zkalibrovaného monitoru.

V programu Adobe Indesign jsem již měla vytvořený 72stránkový dokument, kam jsem pomocí objektových rámečků ilustrace začlenila do textu. Po dokončení jsem práci uložila do postscriptového souboru a pomocí programu Acrobat Distiller vyexportovala do řádného tiskového PDF.

Ohledně výběru vazby jsem měla jasno od samého začátku. Zvolila jsem vazbu v8, která mi připadá pro takovýto typ publikace nejvhodnější. Původně jsem chtěla na obálku použít bílou plátěnou

vazbu, ale byla jsem upozorněna, že na ní nelze razit text přes jinou než zlatou fólii. Byla jsem tedy nucena zvolit alternativní variantu, a to lakované bílé plátno. Je odolnější a omyvatelné, což u knihy, která je vytvořena prioritně pro děti, bezpochyby výhoda.

7 POPIS DÍLA

V této kapitole bych ráda představila své ilustrace v kontextu s příběhem knihy.

Procesu vzniku obálky jsem se již podrobně věnovala v kapitole 5, proto bych nyní začala přiblížením předsádek. Ty obvykle bývají – s ohledem na jejich hlavní funkci – čistě dekorativní. Rozhodla jsem se ale zapojit je do příběhu knihy. Je na nich vyobrazen motiv vajíčka, na první předsádce nakřáplého, uvnitř knihy (na straně oddělující první část od druhé) už prasklého do té míry, že bychom mohli nahlédnout dovnitř, a na konečné předsádce je prázdné rozbité vajíčko, do kterého jsem umístila jedno peříčko jako symbol něčeho, co ve vajíčku rostlo, přebývalo a nakonec ho opustilo. Tento výjev podle mého názoru docela pěkně koresponduje s dějem a poselstvím knihy.

Po první předsádce následují náležitosti jako patitul a hlavní titul, který jsem doplnila jen dvěma poletujícími pírkami.

Na straně 5 začíná vlastní text příběhu. Racek Kenga nás seznamuje s putováním racků za místem hnízdiště. Popisuje radosti a strasti cesty až k místu, kde se raci zastavili, aby se nakrmili a načerpali sílu na další let. V ten moment se Kenga ponoří pro další rybu a když se vynoří, všichni ostatní jsou pryč. Tuto situaci jsem doplnila pouze drobnou ilustrací racka nad hladinou, který se rozhlíží kolem sebe.

Následuje kapitola, kdy nám autor představuje jednu ze dvou hlavních postav, a to kocoura Zorbase. Zjišťujeme, jak se kocour dostal do rodiny, ve které nyní žije. Jak se hnán touhou

ochutnat rybí hlavu, správnou potravu kocoura z přístavu, dostal do svízelné situace. V domnění, že se jedná o ropuchu, ho málem pozře pelikán. Moje další ilustrace zobrazuje pohled malinkého Zorbase ze zobáku, do kterého hledí chlapec. Hned na další straně vidíme, jak chlapec drží pelikána pod krkem a kousek od nich leží na zemi ještě oslintaný Zorbas. Ten u svého zachránce našel nový domov.

Následující kapitola se vrací k osamocenému rackovi a navazuje v momentě, kdy je Kenga smetena černou vlnou, ropnou skvrnou. Snaží se vyčistit si zrak, aby se mohla rozhlédnout a zjistit, co se stalo. Další obrázek tedy ilustruje její první pohled po rozlepení očí. Kenga moc dobře ví, co jí čeká. Už byla svědkem podobné události. Podaří se jí doplavat na okraj ropné skvrny a odlepit křídla od těla. Z posledních sil se snaží kamsi doletět, ani sama neví, kam. Následuje ilustrace racka letícího nad hamburským chrámem svatého Michala.

Kapitola Konec jednoho letu nám prozradí, že Kenga přistála, nebo možná spíše dopadla, na balkoně u našeho kocoura. Ilustrace zobrazuje naježeného kocoura, který hledí na podivného, umazaného a vyčerpaného ptáka. Kenga v zoufalosti umírajícího tvora poprosí kocoura o pomoc. Z posledních sil snese vajíčko a přiměje kocoura slíbit, že ho nesní, postará se o něj, dokud se z něj nevylihne ptáče, a až nadejde čas, tak mladého racka naučí létat. Následuje ilustrace vajíčka.

Další kapitola s názvem Hledá se pomoc vypráví o cestě bezradného Zorbase za váženým kocourem z přístavu. Ilustrace zobrazuje jednoho z kocouřích hrdinů – Secretária, který vede

Zorbase do sklepa za oním kocourem Colonellem. Ten, právě očichává špunty od lahví šampaňského (ilustrace). Rada poněkud zmateného starého kocoura zní: „Měli bychom se poradit s Vševědou.“ A tak pokračují v cestě za kýženou radou, jak pomoci nešťastnému rackovi, už tři kocouři z přístavu. Vševěda je kocour neurčitého věku, který veškerý svůj čas tráví nad knihami v místě zvaném Harryho bazar.

Následující kapitola nás letmo seznamuje s osobou jménem Harry a jeho životním příběhem, abychom se dostali k tomu podstatnému – představení zvláštního místa, kde kocour Vševěda přebývá. Do něj pomocí ilustrace můžeme také nahlédnout. A následující ilustrací představují maskota bazaru, věčně opilého šimpanze Matyáše. Sedí tu na dřevěném slonovi (bazar obsahuje spoustu kuriozit) a v domnění, že tento svůj dřevěný statický dopravní prostředek může řídit, točí mocně kormidlem.

Nová kapitola nás zavede hlouběji do bazaru, kde kocour Vševěda nešťastně skuhrá, že mu krysy vyžraly celou jednu stránku z atlasu (ilustrace). Kocouři Vševědovi vyličí nastalý problém a ten ihned začne listovat v encyklopedii, ve které, jak je přesvědčen, lze najít řešení na všechny problémy. Následující ilustrace zobrazuje všechny čtyři kocoury, jak nahlíží do atlasu. Šťastni, že našli, co potřebovali, vydají se zpět k Zorbasovu domovu. Tam ale naleznou už mrtvého racka a vedle něj bílé vajíčko s modrými flíčky. Zorbas se tedy chopí svého úkolu a vajíčko začne zahřívát (ilustrace).

Poslední kapitola první části knihy se nazývá Smutná noc. Ilustrace zobrazuje pohřeb, který kočky vystrojily zesnulému rackovi

– kočky sedící u starého kaštanu, hledící na hrobeček, který je osvětlen světly z oken posmutnělého nočního Hamburku.

Kapitola Kocour slepicí otevírá druhou část knihy. Pojednává o tom, jak se kocour Zorbas snaží vypořádat se svým úkolem. Nejprve se stará o to, aby se z vajíčka vylíhlo ptáče. Na ilustraci je Zorbas, který zmaten stálostí vejce přikládá k němu ucho, aby zjistil, jestli v něm probíhá žádoucí proces. Na následující ilustraci se už vylíhlo malé ptáče. Vidíme také Zorbasa, který v šoku z toho, že ho čerstvě vylíhnuté ptáče nazvalo svou matkou, má pocit, že celý zfalověl.

Další děj spočívá v řešení problémů „mateřství“. Zorbas za pomoci kocourů z přístavu o ptáče pečuje a pojmenuje ho Afortunada – dítě štěstěny (ilustrace křest zachycuje naznačené packy kocourů nad ptáčetem na str. 50). Chrání ho před nebezpečím, shání mu potravu a posupně se v něm rodí láska k „dítěti“. Z racka úspěšně vyroste mladá racčí dáma, kterou se pak kocouři snaží naučit létat (ilustrace na str. 56 a 57). Ovšem sami si brzy uvědomí, že na to jim encyklopedie nestačí a požádají o pomoc člověka (ilustrace na str. 60). Za pomoci vybraného člověka, básníka, se Zorbasovi nakonec podaří splnit slíbený úkol a tiše se v duchu loučí s dítětem štěstěny, které mu tak přirostlo k srdci (ilustrace str. 70).

Autor příběhu Luis Sepúlveda je původem chilský spisovatel, novinář, režisér, scenárista, ekolog, cestovatel a politik. Výrazně se angažoval v odboji proti Pinochetově vojenské diktatuře a dva a půl roku byl také vězněn. Až na nátlak Amnesty International byl propuštěn. Žil v evropském exilu a nejdéle právě v Hamburku, kde se mu velmi zalíbilo. Zcestoval Latinskou Ameriku a také několikrát

navštívil Českou republiku/Československo a „řád připomíná, že mezi jeho první kontakty s českým prostředím patřilo argentinské setkání s někdejší králem českého rokenrolu Miki Volkem“ .¹

Luis Sepúlveda, který nyní žije se svou rodinou ve Španělsku, patří v některých zemích mezi nejprodávanější autory. V Itálii jeho knihy vycházejí ve statisíkových nákladech a filmová verze *O rackovi a kočce*, která ho naučila létat dokonce, převyšuje zájem o příběhy Harryho Pottera.

O rackovi a kočce, která ho naučila létat, je jediná pohádková kniha Luise Sepúlvedy. Napsal ji na přání svých dětí, kterým kdysi slíbil, že pro ně napíše příběh, „který nejen podněcuje fantazii a důvtip, ale zároveň ukazuje, jak lépe poznat svět, mít ho rád, a tak o něj pečovat s větším porozuměním.“²

Je to příběh určený „všem dětem od 8 do 88 let“. V této pohádce, tak jako v ostatních Sepulvedových knihách, se projevuje jeho tendence upozorňovat na ekologická témata (nějakou dobu už spolupracuje s organizací Greenpeace).

Jediné české vydání z roku 2006 ilustroval umělec, který také pochází z Latinské Ameriky, a to Cesar Augusto Boldrini, jehož tvorba sestává převážně z tušové a pastelové kresby. V současnosti pobývá a tvoří v Praze, měl tu i několik samostatných výstav a mimo jiné se tu zúčastnil i bienále latinskoamerické malby.

---

¹ MATTUŠ, Jan. Luis Sepúlveda: *Blecha v kožichu obrovského psa*. Hospodářské noviny, 11. 8. 2006, s. 8

² SEPÚLVEDA, Luis. *O rackovi a kočce, která ho naučila létat*. V Praze: Rybka, 2006. 127 s. ISBN 80-870-6701-0.

„Souběžně s českým vydáním knihy byla nastudována stejnojmenná divadelní inscenace, která vznikla v roce 2006 ve spolupráci Sdružení SERPENS a AGENTURY DELL'ARTE.“³

---

³ SEPÚLVEDA, Luis. *O rackovi a kočce, která ho naučila létat*. V Praze: Rybka, 2006. 127 s. ISBN 80-870-6701-0.

8 PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR

Myslím, že přínos mé práce pro obor ilustrace mohu v této fázi jen velmi těžko posoudit. Mohu ale říci, že podle mého názoru každá nová ilustrovaná kniha je přínosem. V této době, kdy se technika posouvá neuvěřitelným tempem kupředu a stále častěji potkávám lidi, kteří místo knihy upřeně hledí do cestovních tabletů (které mají nepochybně velké množství výhod), mě znepokojuje fakt, že knižní kultura v tom fyzickém slova smyslu je na ústupu. To je pro mě jako pro člověka, který má knihy v úctě, skličující představa. Nemluvě právě o knihách ilustrovaných, na jejichž zhotovení je třeba daleko více finančních prostředků. A tak každá jedna nová poctivě zpracovaná ilustrovaná kniha je v důsledku přínosem pro obor.

9 SILNÉ STRÁNKY

Myslím, že se mi v rámci možností podařilo rozvrhnout ilustrace tak, aby v důsledku opravdu navazovaly na text a dokreslovaly tak dějovou linii příběhu. Snažila jsem se, aby vytvořily s textem harmonický celek, aby se navzájem nepřetahovaly o čtenářovu pozornost. Také mám dojem, že se mi podařilo docílit toho, aby přebal knihy nebyl příliš popisný a vyprávěcí, ale spíše navozoval atmosféru či uvedl čtenáře do obsahu příběhu. Ovšem další posouzení mohu už jen přenechat lidem víc erudovaným v tomto oboru.

10 SLABÉ STRÁNKY

Domnívám se, že by se jako slabá stránka mé práce mohl jevit nedostatek novátorství v přístupu k ilustracím i knize samotné a střídání kreslicích/malebých nástrojů, které může budit dojem jisté nesjednocenosti ilustrací. Jako autorka mohu tuto skutečnost obhájit tak, že každá jedna situace příběhu na mě působila jistým dojmem, měla jsem o ní určitou představu, která se následně promítla do dané ilustrace. To může být důvod, proč jsou některé ilustrace na první pohled snáze srozumitelné, jiné se méně blíží realitě. Jistě se najdou také mezery v typografickém zpracování knihy. Je to obor sám o sobě velmi náročný a je potřeba věnovat mu velké množství pozornosti. A v neposlední řadě se jedná o nedostatky způsobené technickými nesrovnalostmi, které jsem již zmínila při popisu technologických specifik.

11 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ:

a) Knižní a periodická literatura

1. ČAPEK, Karel. *Devatero pohádek a ještě jedna od Josefa Čapka jako přivažek*. Praha: Albatros, 1997.
2. KARAFIÁT, Jan. *Broučci*. Praha: Albatros, 1989. ISBN 978-807222-823-2
3. MATTUŠ, Jan. *Luis Sepúlveda: Blecha v kožichu obrovského psa*. Hospodářské noviny, 11. 8. 2006, s. 8
4. MENZEL, Josef. *Míša Kulička v rodném lese*. Praha: Studio trnka, 2007. ISBN 978-80-903999-0-7.
5. PTÁČKOVÁ, Jindřiška. *Chodil světem oštrozok*. Praha: Orbis, 1995. ISBN 80-235-0042-2.
6. SEPULVEDA, Luis. *O rackovi a kočce, která ho naučila létat*. Praha: Rybka Publishers, 2006. ISBN 80-87067-01-0.
7. SKÁLA, František. *Velké putování Vlase a Brady*. Řevnice: Arbor vitae, 2007. ISBN 80-86300-88-9.

b) Internetové zdroje

1. <http://www.sdruzeniserpens.cz/o-rackovia-a-kocce-ktera-ho-naucila-letat.html>, vyhledáno 14. 3. 2013
2. TKÁČOVÁ, Anna. Celým etnikům hrozí vyhynutí, s Luisem Sepúlvedou o černém románu, iLiteratura.cz, článek vyšel v časopise A2, 7. 6. 2008. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Clanek/22711/sepulveda-luis>, vyhledáno 14. 3. 2013
3. http://cs.wikipedia.org/wiki/Luis_Sepulveda, vyhledáno 14. 3. 2013

12 RESUMÉ

I chose an illustration of a children's book as the theme for my bachelor project. This decision was not easy, because all of my favourite children books are illustrated by well-known Czech illustrators, whose illustrations I like a lot so I did not want to change them. Therefore I had to search for a book which had been unknown for me as well as its illustration. Finally my choice was influenced by a coincidence. I went to the library of Spanish Instituto Cervantes and there I found "my" book.

The book is about a seagull and a cat, who teaches the seagull to fly. It is an intimate fairytale story which main theme is friendship, tolerance and the last but not least love. Also mentioned in this book is the environmental issue, as in other books written by Luise Sepulveda. Mother of the seagull, who is the main character of this fairy tale, was affected by an oil spill and as a consequence of this she died. Before she died, she flew to big black cat called Zorbas and from her last strength she laid an egg. Her last three wishes were; that the cat would not eat the egg, the cat would take care of the egg, and that the cat would teach him to fly after he hatched from the egg. Cat Zorbas who was still in shock after this strange meeting undertook this difficult task to raise the egg as its mother wished. Many characters appeared to help Zorbas carry the burden of responsibility for the seagull chick that showed up in their peaceful lives.

I chose the technique called pen-and-ink drawing combined with the work of a brush and aquarelle for my illustration. In my opinion this technique fits best with the story and atmosphere of the

book. I tried to pay attention equally to all formalities which every proper book should have (an illustration, a processing of an endpaper, a typographic layout, a bound and also a paper cover). Since illustrated fairy tale books for children of any age will always be sought after, I hope that my version of this book will be searched for just the same.

13 SEZNAM PŘÍLOH:

Příloha 1

Ukázka z komiksu na téma plzeňští vědci – Josef Škoda

Příloha 2a

Počáteční skici

Příloha 2b

Počáteční skici

Příloha 3

Zkouška jiné techniky

Příloha 4a

Proces tvorby, knihtisk

Příloha 4b

Proces tvorby, knihtisk

Příloha 4c

Proces tvorby, knihtisk

Příloha 5

Varianty papírových přebalů

Příloha 6

Titulní list kalendáře a další vybrané

Příloha 7

Vlastní ilustrace z knihy

Příloha 8

Předsádky z knihy

Příloha 9

Vlastní kniha, papírový přebal a pouzdro

Příloha 10

Plátěné tašky s potiskem

Příloha 1

Ukázka z komiksu na téma plzeňští vědci – Josef Škoda

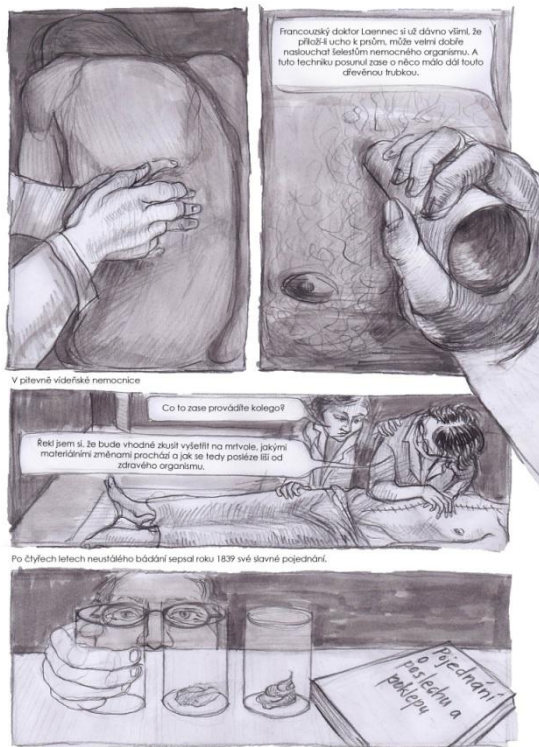
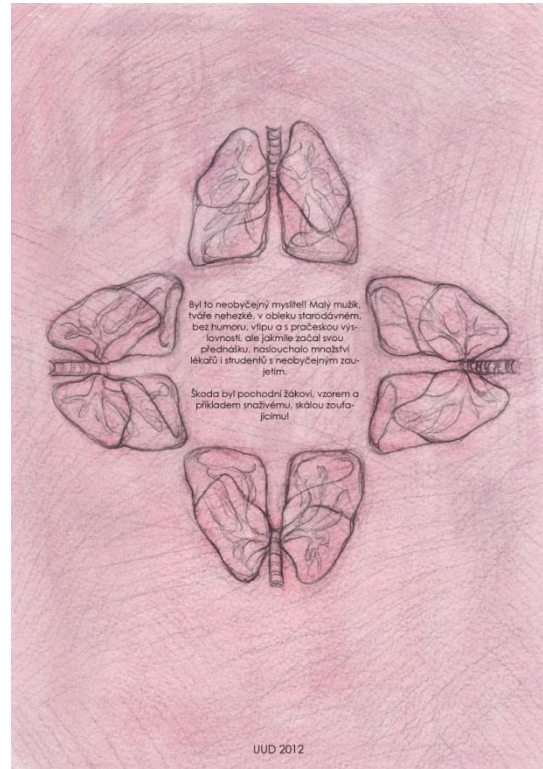
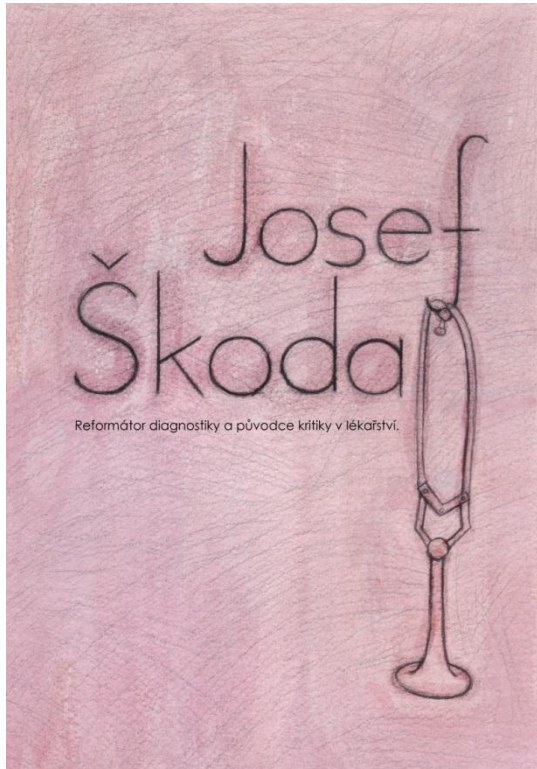

foto: vlastní

Příloha 2a

Počáteční skici

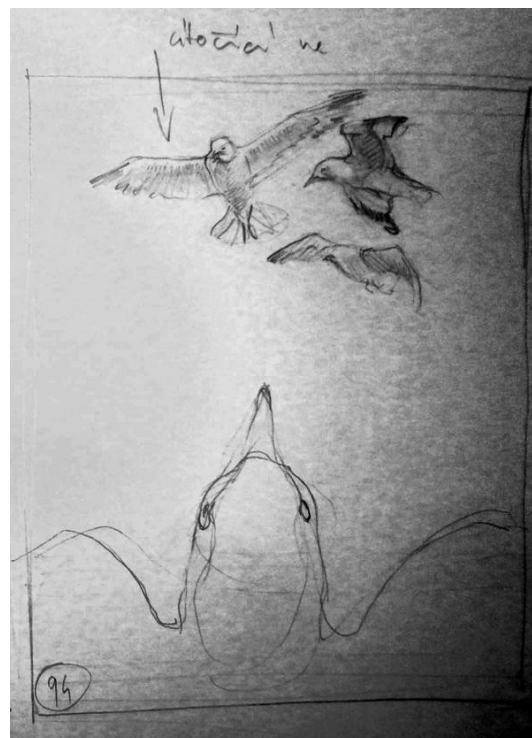
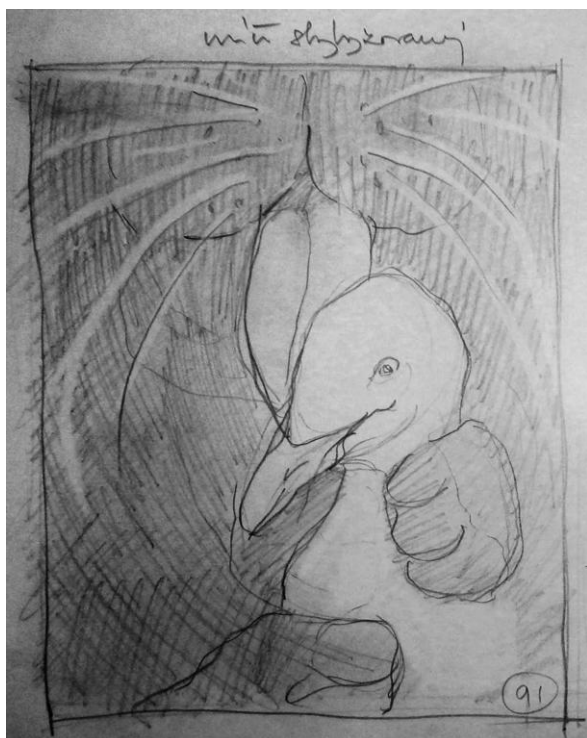
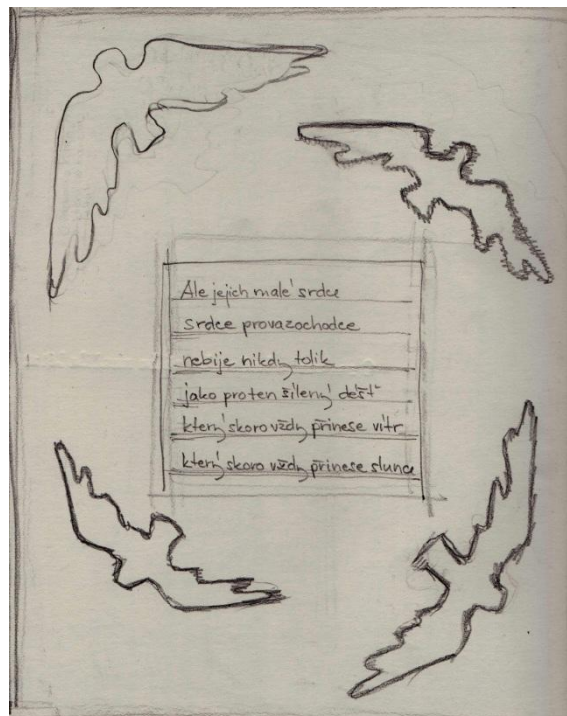

foto: vlastní

Příloha 2b

Počáteční skici

foto: vlastní

Příloha 3

Zkouška jiné techniky

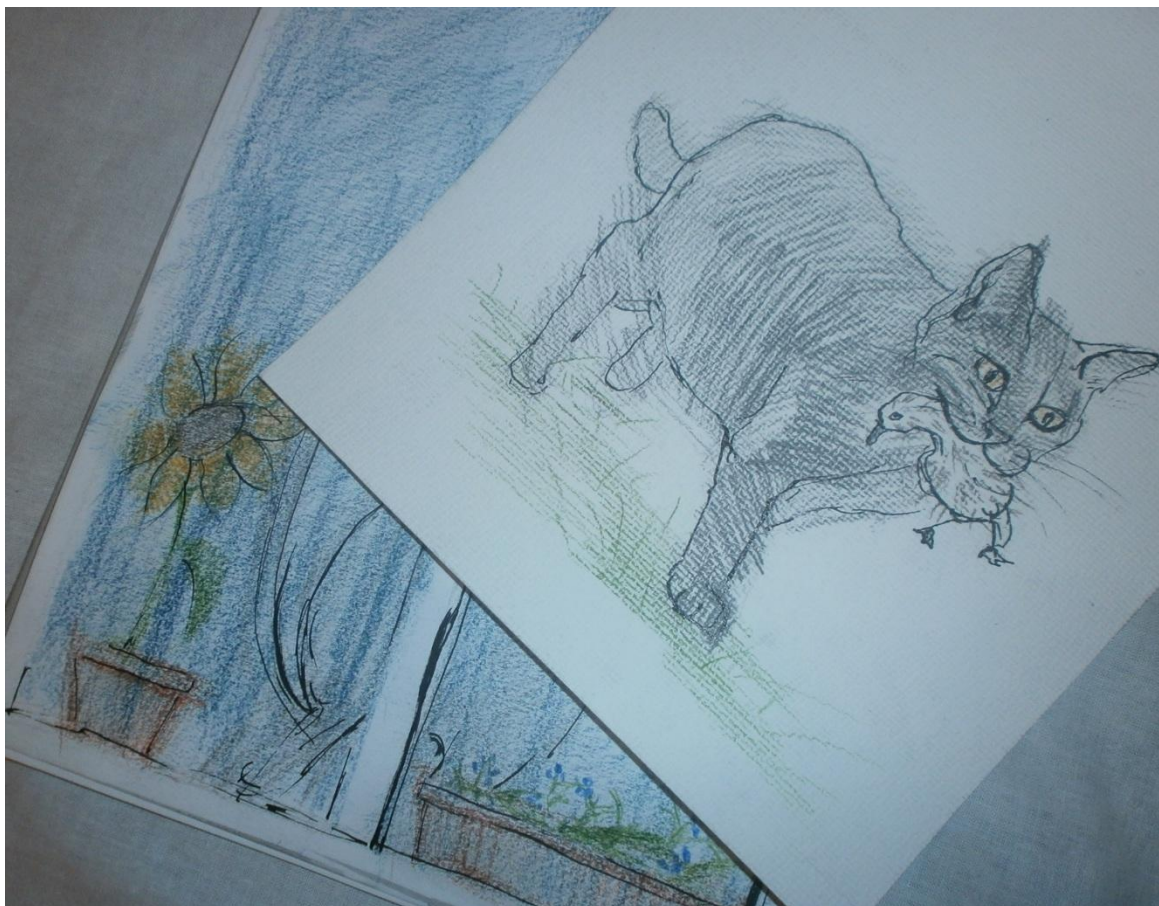

foto: vlastní

Příloha 4a

Proces tvorby, knihtisk

foto: Said Ismail

Příloha 4b

Proces tvorby, knihtisk

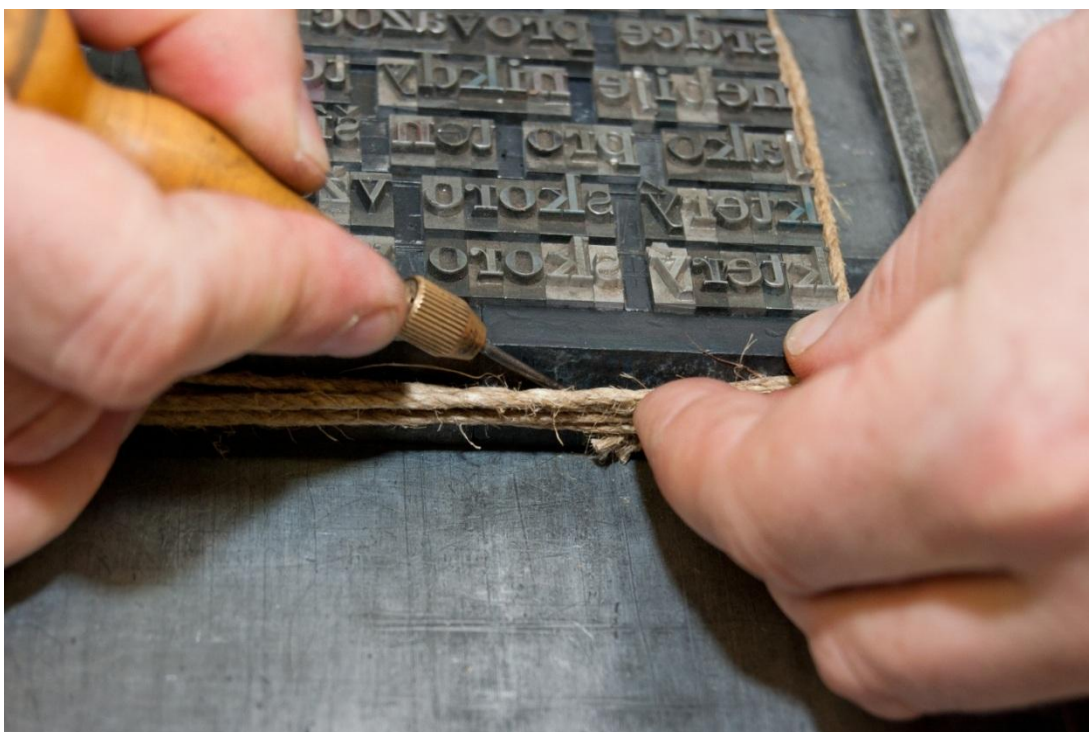

foto: Said Ismail

Příloha 4c

Proces tvorby, knihtisk

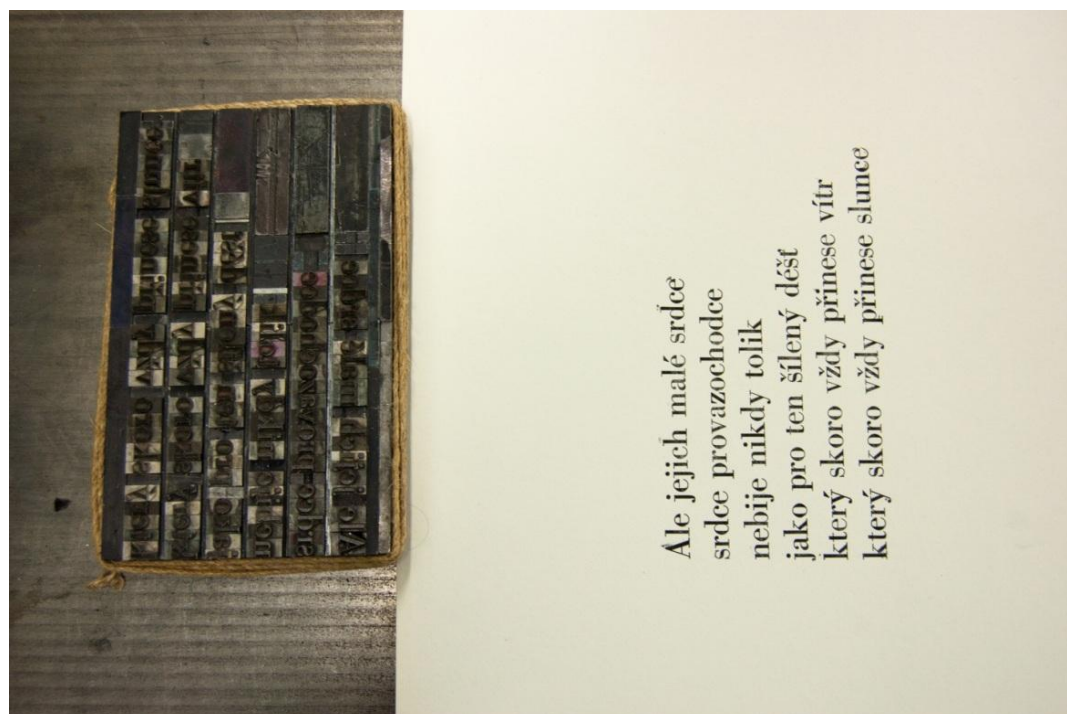
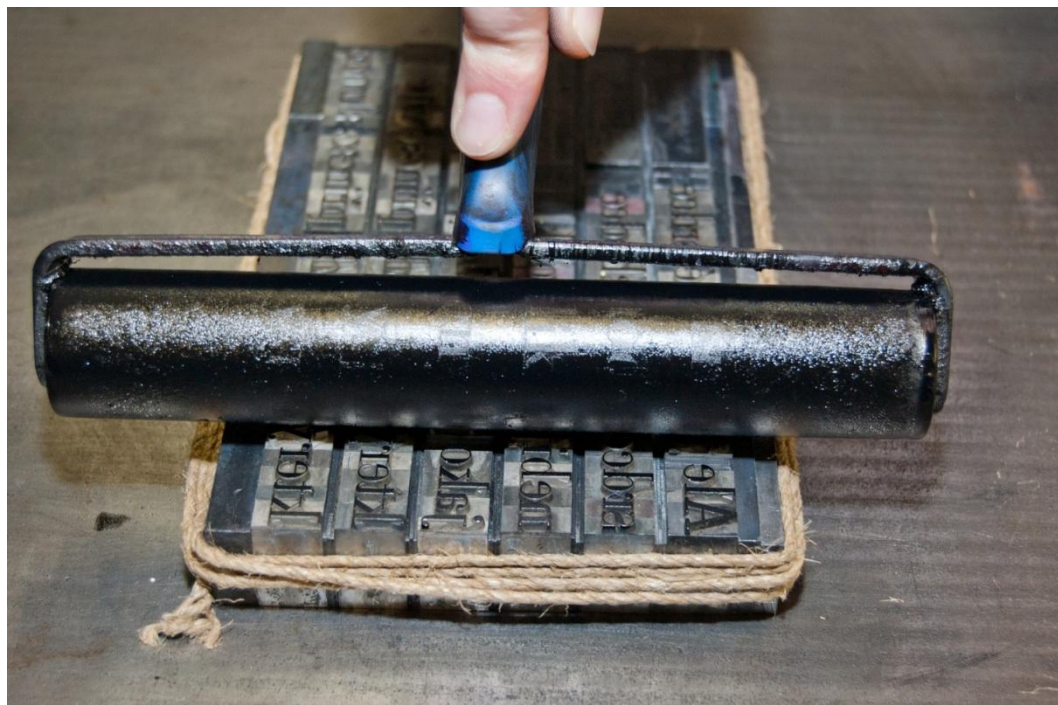

foto: Said Ismail

Příloha 5

Varianty papírových přebalů

foto: vlastní

Příloha 6

Titulní list kalendáře a další vybrané

foto: vlastní

Příloha 7

Vlastní ilustrace z knihy

foto: vlastní

Příloha 8

Předsádky z knihy

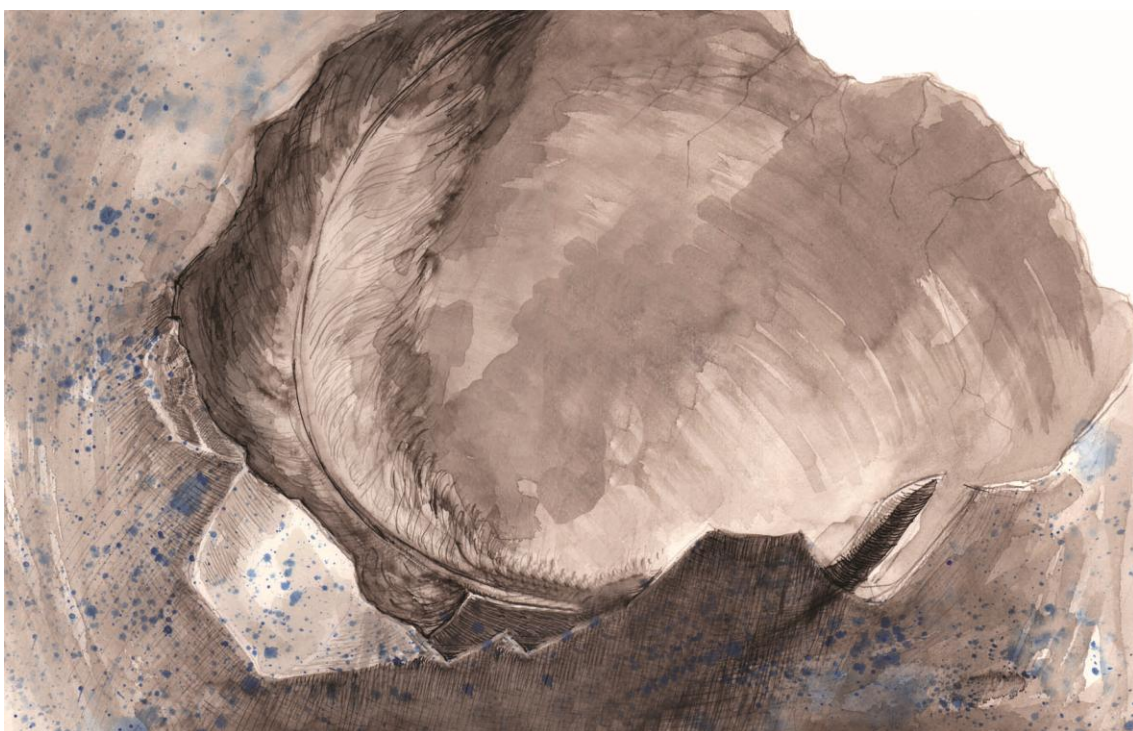
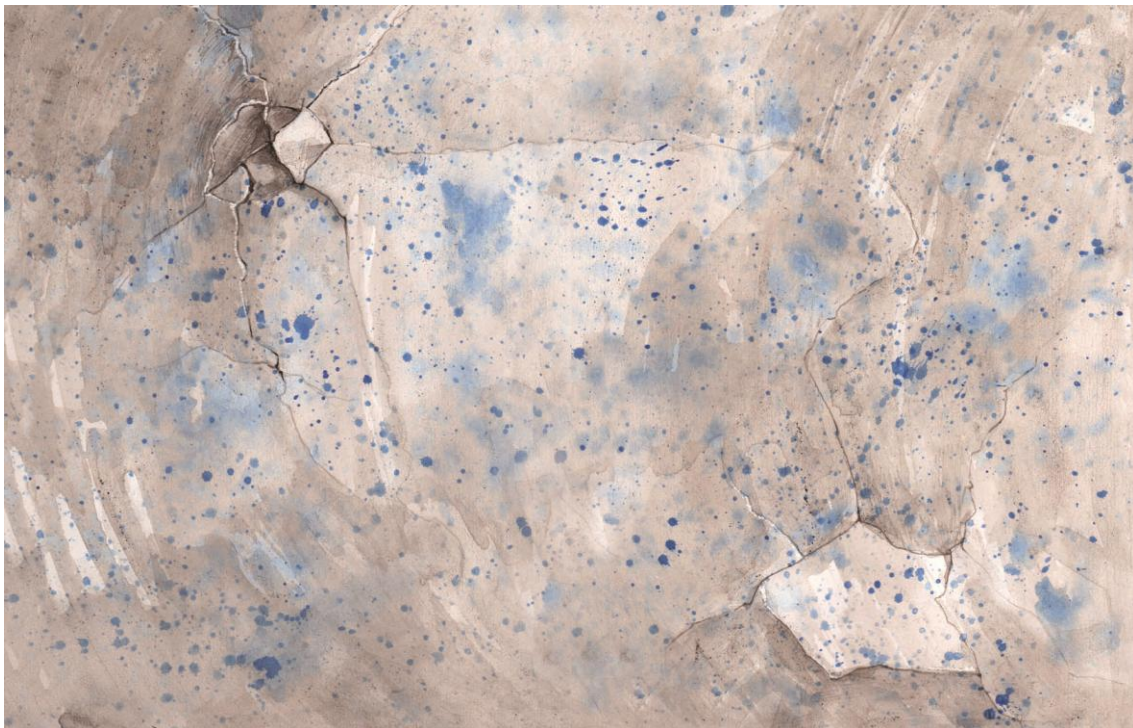

foto: vlastní

Příloha 9

Vlastní kniha, papírový přebal a pouzdro

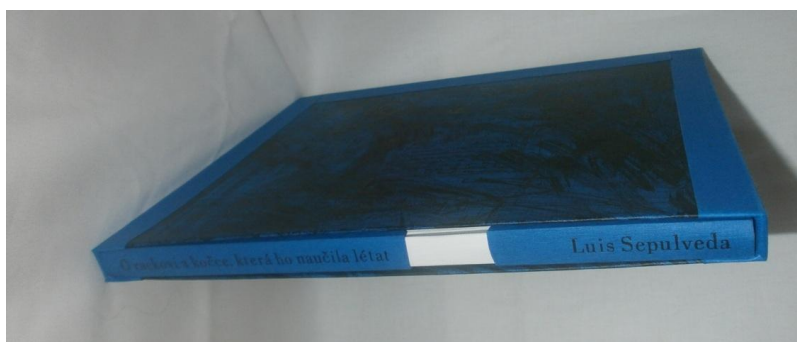
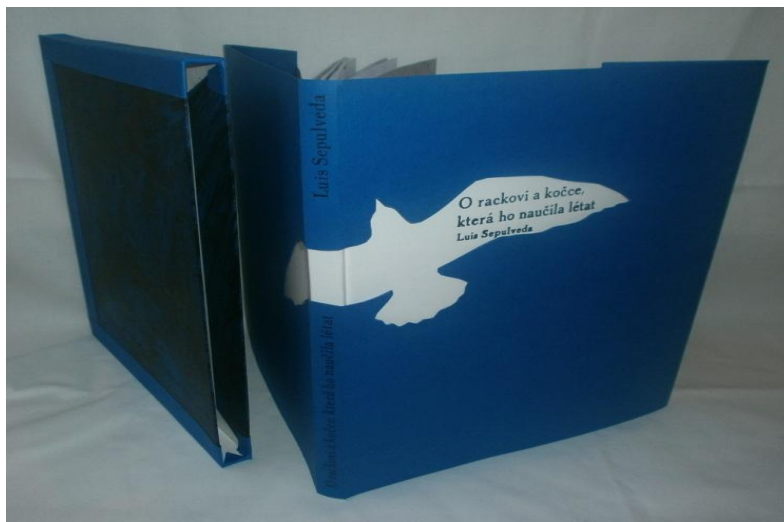

foto: vlastní

Příloha 10

Plátěná taška s potiskem

foto: vlastní